

СТАВОВИ СТУДЕНАТА КРИМИНАЛИСТИЧКО-ПОЛИЦИЈСКЕ АКАДЕМИЈЕ О НАСТАВИ СПЕЦИЈАЛНОГ ФИЗИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА

Сажетак

У циљу утврђивања ставова студената о настави Специјалног физичког образовања, који спада у групу опште-стручних предмета, анонимно је анкетирано 103 студената I године Криминалистичко-полицијске академије мушког пола, а након завршене наставе на предмету Специјално физичко образовање I и предиспитних обавеза из наведеног предмета у школској 2008/09 години.

Анализом резултата добијених анкетањем изводи се закључак да је мишљење великог броја испитаника да је наставни предмет СФО изузетно значајан, или да спада у значајније предмете (94.17%), док је број часова практичне наставе недовољан, односно просечан (82.52%) и да број часова практичне наставе треба да буде 4 (39.81%), односно 5 (31.07%) пута недељно. Значајан је став испитаника да је фонд теоретске наставе задовољавајући (58.25%) и да наставу СФО-а треба реализовати у оба семестра у току школске године (86.41%). Од наставних садржаја СФО-а испитаници највише воле (87.38%) специјални део (ударци, полуге, бацања...), а најмање теоретску наставу. Када су у питању ставови студената о очекиваним резултатима СФО-а може се закључити да је 49.51% постигло више или у складу са очекивањем, док код 46.60% та очекивања нису испуњена, или су чак разочарани у односу на очекивано. Велики број испитаника, њих 48 (46.60%), мишљења је да су наставници и сарадници на предмету изузетно коректни, или коректни, док је код њих 19 (18.45%) превладао став да су не коректни, односно да су их, својим односом, разочарали.

Кључне речи: АНКЕТА / ПОЛИЦИЈА / ЕДУКАЦИЈА / ПРАКТИЧНА НАСТАВА

УВОД

Специјално физичко образовање (СФО) је наставни предмет који се реализује на Криминалистичко-полицијској академији (КПА) у Београду и припада групи уже стручних предмета. СФО је део велике научне области под називом Физичко васпитање. Научна заснованост СФО-а је у друштвеним наукама, као што су педагогија, психологија, социологија, андрагогија и антропологија, где су заснова-

не социо-друштвене и психолошке основе предмета (едукативно-теоретски аспект), као и у медицинско-биолошким наукама, као што су анатомија, физиологија, спортске науке, где су засноване практично-тренажне основе предмета (тренажни аспект). Оваква заснованост предмета само наглашава велику сложеност и неопходност широког образовања и практичне оспособљености које стручњаци из ове области морају да имају, а са друге стране, нагла-

шава комплексност едукације кроз коју студенти морају да прођу у току процеса школовања да би се оспособили за ефикасно обављање посла за који су се професионално определили (Roberg, & Bonn, 2004; Кешетовић, 2005; Благојевић, Допсај, и Вучковић, 2008; Милановић, Радисављевић, и Пашић, 2010).

СФО има тродимензионални модел учења, са три карактеристичне фазе – основном, усмереном и ситуационом обуком. СФО је тако конципиран, да у одговарајућој корелацији са другим научним дисциплинама које се изучавају на КПА, уз пуно поштовање радног профила за које се спремају студенти, дају максималне ефекте едукације (Милошевић, Мудрић, Јовановић, Амановић, и Допсај, 2005).

Специјално физичко образовање доживело је трансформације и у школским институцијама (ПА, ВШУП и КПА) које школују кадар за Министарство унутрашњих послова (МУП) и то смањењем фонда часова и укидањем одређених програмских садржаја. Тренутно СФО је једносеместрални предмет, који се изучава у прве три године академских студија, односно у прве две године када су у питању струковне студије. Недељни фонд часова вежби је 3, уз 1 теоретски час (Јанковић и сар., 2008).

Циљ овог истраживања је да се утврде ставови студената I године Криминалистичко-полицијске академије из Београда о наставном предмету Специјално физичко образовање, који је из групе опште-стручних предмета јер се СФО, као едукативни и тренажни систем, бави трансформацијом студента из статуса иницијалног, почетног, стања знања и утренираности ка нивоу дефинисаног потребама професионалне обучености и оспособљености за извршење радних и руководећих задатака у Министарству унутрашњих послова.

Задаци овог истраживања могу се дефинисати кроз утврђивање ставова студената КПА према:

1. значају предмета СФО, о заступљености практичне наставе у систему едукације на КПА и о потреби практичне наставе СФО-а;
2. заступљености теоретске наставе и наставе СФО-а по семестрима;
3. о областима из СФО-а и специјалног дела СФО-а које студенти највише воле и
4. о очекиваном исходу у односу на СФО и о односу професора на овом предмету.

Добијени ставови студената треба да укажу на њихово перципирање наставног процеса, да укаже на ниво и структуру њиховог слагања или не слагања са пројектованим актуелним концептом наставе, да укаже на евентуалне проблеме у реализацији наставе СФО, што је стандардни методски поступак који се реализује на Универзитету у односу на различите облике наставе (Дабовић, Добријевић, Милетић, Вишњић, и Милетић, 2009). Добијени подаци могу бити искоришћени у генералном поступку евалуације, односно самоевалуације квалитета наставе СФО на КПА, као и да утичу на позитиван приступ при редизајнирању наставних планова и програма за наредне генерације (Вучковић, и Допсај, 2009).

МЕТОД

Анонимно је анкетирано 103 студената I године КПА мушког пола, а након завршене наставе и предиспитних обавеза у школској 2008/09. години. У анкети је коришћен посебно конструисан анкетни лист затвореног типа (понуђен избор више одговора са задатком одређивања само за један) које су испитаници попуњавали методом анонимног поступка (Шешић, 1978).

Да би се добили потребни подаци, конструисан је анкетни лист који се састојао од 9 (девет) питања. Питања су тако конструисана да се њима желело сазнати како студенти сагледавају предмет СФО. Конструисани мерни инструмент је затвореног типа и уз могућност избора већег броја понуђених одговора. Анкетни лист је имао кратка јасна и недвосмислено формулисана питања, како би испитаницима била разумљива. Испитаницима је и усменим путем објашњен циљ и задаци истраживања и дата потребна објашњења у вези са избором одговора. На овај начин је обезбеђено да се добију подаци који су могли да се, на објективан начин, среде и анализирају.

Обрада резултата ставова студената I године КПА мушког пола према настави СФО представљена је дескриптивном методом, и то дистрибуцијама фреквенција и трансформисана је у проценте и приказана је у 9 (девет) табела који су поређани према редоследу постављених питања у анкетном листу.

РЕЗУЛТАТИ И ДИСКУСИЈА

У Табели 1 приказани су ставови студената у вези са значајем предмета. На основу добијених резултата може се закључити да је чак 97 или 94.17%, испитаника мишљења да је предмет СФО изузетно значајан, односно да спада у значајније предмете. Од овог броја њих 77 или 74.76% је

мишљења да је СФО изузетно значајан предмет. Занемарљив број испитаника, њих 5 је мишљења да је у питању предмет просечно значајан, а само 1 или 0.97% је мишљења да је СФО из реда мало значајних предмета. На основу ових резултата може се констатовати да студенти КПА, садржаје наставног предмета СФО препознају како изузетно значајне са аспекта професионалне оспособљености.

Табела 1. Ставови студената о значају предмета СФО

Број питања 1

Питање	Став о значају предмета СФО у систему едукације на КПА					
	Изузетно значајан	Спада у значајније	Просечно значајан	Мало значајан	Нема значај	Нема став
Понуђени одговори						
Број одговора	77	20	5	1	0	0
%	74.76	19.42	4.85	0.97	0.00	0.00
% подгрупе	94.17		0.97			

Практична настава СФО-а тренутно је организована тако да студенти имају 3 часа наставе у сали, од чега један једночас и један двочас и на настави реализују технике из бацања, полуга, удараца и блокова, док се настава пливања и јутарње кондиционирање не реализују. На основу резултата у Табели 2 може се закључити да је 18 или 17.48% испитаника мишљења да је

практичне наставе, предмета СФО довољно. Од овог броја њих 17 или 16.50% је мишљења о задовољавајућем броју часова, а само 1 или 0.97% да је превише. Мишљење 85 или 82.52% испитаника је да се заступљеност практичне наставе налази на просечном односно недовољном нивоу. Од овог броја њих 72 или 69.90% је мишљења да је заступљеност практичне наставе недовољна.

Табела 2. Ставови студената о заступљености практичне наставе СФО

Број питања 2

Питање	Став о заступљености практичне наставе СФО-а у систему едукације на КПА				
	Превелик	Задовољавајући	Просечан	Недовољан	Нема став
Понуђени одговори					
Број одговора	1	17	13	72	0
%	0.97	16.50	12.62	69.90	0.00
% подгрупе	17.48		82.52		

Табела 3. Ставови студената о потреби практичне наставе СФО

Број питања 3

Питање	Став о потреби практичне наставе СФО у систему едукације на КПА					
	5 X недељно	4 X недељно	3 X недељно	2 X недељно	1 X недељно	Нема став
Понуђени одговори						
Број одговора	32	41	26	3	1	0
%	31.07	39.81	25.24	2.91	0.97	0.00
% подгрупе	70.87		3.88			

Када је требало да се изјасне о потребном броју часова практичне наставе СФО-а, 73 испитаника (70.87%) мишљења је да је неопходно овакав облик наставе реализовати 4 (четири) односно 5 (пет) пута недељно. Од овог броја, 32 испитаника (31.07%) мишљења је да је неопходно практичну наставу СФО-а реализовати 5 (пет) пута недељно, а њих 41 (39.81%) да је потребно практичну наставу реализовати 4 (четири) пута недељно. Од укупног броја испитаника њих 26 (25.24%) је мишљења да је практичну наставу неопходно реализовати на нивоу од 3 (три) часа недељно, док 4 испитаника (3.88%) мисле да им је довољно да практичну наставу СФО-а реализују 2 (два) пута, односно 1 (један) пут недељно.

Наставни предмет СФО поред три часа практичне наставе има и један час предавања недељно. На овом часу студенти се упознају са теоретским основама предмета и одређеним програмским садржајима. Када се посматрају ставови испитаника о реализација теоретске наставе СФО-а (Табела 4) очигледно је да се њихови ставови знатно разликују у односу на ставове у вези са практичном наставом СФО-а. Код овог питања 4 испитаника (3.88%) мишљења је да је фонд теоретске наставе превелик, док 60 испитаника (58.25%) је мишљења да је овај фонд часова на задовољавајућем нивоу. Мишљење да је фонд теоретске наставе недовољан има 22 испитаника (21.36%), док чак 17 испитаника (16.50%) нема став.

Табела 4. Ставови студената о заступљености теоретске наставе СФО

Број питања 4

Питање	Став о заступљености теоретске наставе СФО у систему едукације на КПА			
	Превелик	Задовољавајући	Недовољан	Нема став
Понуђени одговори				
Број одговора	4	60	22	17
%	3.88	58.25	21.36	16.50

Усклађивањем студија на Криминалистичко-полицијској академији са Болоњском декларацијом програмски садржаји предмета СФО су од двосеместралног сведени на једносеместрални предмет. Оваквим поступком изгубљен је континуитет наставе, а континуални модел учења је нару-

шен. Кроз часове теоретске и практичне наставе студенти су упознати са моделима обуке и у потпуности су схватили значај континуитета наставе СФО, што се види и по резултатима из Табеле 5. За наставу СФО-а у оба семестра у школској години изјаснило се чак 89 или 86.41% испита-

ника, а њих 11 или 10.68% за постојећи модел наставе, док 3 испитаника немају став у вези са заступљеношћу наставе по семестрима.

Као наставна дисциплина СФО-е се развио из области физичке културе, као друштвене науке која се бави законитостима које владају у моторичком простору, односно простору који генерално изучава процесе локомоције, са аспекта законитости кретања, контроле и управљања у односу на основна физичка својства код људи. СФО је уско специјализована област која се бави изучавањем законитости које владају у односу на моторички простор тј. у односу на кретне структуре које

су неопходне у смислу професионалних потреба полиције, као и законитостима едукације у односу на процесе датог полицијског образовања. Овај наставни предмет подељен је на целине и то: теоретска настава, специјални део (рад у сали) који се састоји од различитих техника делимично преузетих из борилачких спортова (бацања, ударци, полуге...) које су прилагођене специфичним професионалним потребама рада полиције, настава пливања, настава скијања и базично моторички статус (БМС) који има за циљ побољшање и одржавање нивоа општих и специфичних физичких способности и моторичких знања и вештина.

Табела 5. Ставови студената о заступљеношћу наставе СФО у семестрима

Број питања 5

Питање	Став о заступљеношћу наставе СФО у систему едукације на КПА по семестрима		
	СФО у оба	СФО у једном	Нема став
Понуђени одговори			
Број одговора	89	11	3
%	86.41	10.68	2.91

Испитаници су се о наставним садржајима, које највише воле, изјаснили тако да је њих 90 или 87.38% за наставу у сали, њих 2 или 1.94% за наставу пливања и исти толики број за БМС, 1 или 0.97% за наставу пливања, ниједан за теоретску наставу, док њих 8 или 7.77% нема став о наставним садржајима (Табела 6). Да би се створи-

ла јаснија слика о наведеним ставовима неопходно је напоменути да испитаници нису реализовали наставу пливања и скијања, као ни програмски садржај БМС-а и да је већина испитаника о програмским садржајима, највероватније, створила слику само са теоретског предавања (Амановић, Јовановић, и Мудрић, 1999).

Табела 6. Ставови студената о наставним садржајима СФО-а

Број питања 6

Питање	Шта највише воле од наставних садржаја					
	Настава у сали	Теоретску наставу	Наставу пливања	Наставу скијања	БМС	Нема став
Понуђени одговори						
Број одговора	90	0	2	1	2	8
%	87.38	0.00	1.94	0.97	1.94	7.77

Пошто се специјални део СФО-а састоји из техника бацања, полуга, удараца и блокова, као и комбинација основних техника, испитиван је став, односно шта највише воле, од наведених техника. Од 103 испитаника њих 20 или 19.42% се изјанило да највише воле, из специјалног дела, бацања, њих 15 или 14.56% ударце и блокове, 34 или 33.01% полуге, а њих 26 или 25.24%

комбинације елемената, док њих 8 или 7.77% нема став (Табела 7). Разлог за најмањи проценат када су у питању ударци и бацања, највероватније се налази у томе што се технике реализују „на празно“, што није случај када су у питању реализације техника бацања и полуга (Гужвица, 2004), односно неке друге специфично професионалне технике и вештине (Арлов, 2006).

Табела 7. Ставови студената о наставним садржајима специјалног дела СФО-а

Број питања 7

Питање	Од наставних садржаја из специјалног дела СФО-а највише волим				
Понуђени одговори	Бацања	Ударце и блокове	Полуге	Комбинације Елемената	Нема став
Број одговора	20	15	34	26	8
%	19.42	14.56	33.01	25.24	7.77

Када се посматрају добијени ставови о очекиваним резултатима садржаја СФО-а (Табела 8) њих 49.51% или 51 испитаник мишљења је да су резултати наставе испуњени у складу са очекивањем (42.72%), односно да је настава СФО-а постигла и више од очекиваног (6.80%). Из Табеле 8 могуће је закључити да њих 46.60% или 48 испитаника има став да настава СФО-а није испунила њихова очекивања (37.86%), односно да су разочарани оним што им је пружено кроз наставу СФО-а. Сасвим је за очекивати да одређен број студената буде и разочаран у односу на очекивано, јер су мотиви за студирање код студената различити, као и ниво антиципирања реално наста-

вом оствареног (што зависи првенствено од плана и програма дате наставе) у односу на субјективно очекивано (Whetstone et al., 2004; Naart, 2005). Кроз теоретску наставу, историја СФО-а у МУП-у (Благојевић и сар., 2008), студенти су упознати са ранијим концептом СФО (настава кроз свих осам семестара, пливање, скијање кондиционирање...) и уколико се посматрају претходни ставови студената (Табеле од 1 до 5) о настави СФО-а, може се закључити, да се највероватнији разлози незадовољства налазе и у недовољном фонду часова, елиминисању појединих програмских садржаја СФО-а, усклађивање СФО са Болоњском декларацијом, итд.

Табела 8. Ставови студената о очекиваним резултатима садржаја СФО-а

Број питања 8

Питање	Став о очекивању у односу на наставу СФО				
Понуђени одговори	Више од очекиваног	У складу са очекиваним	Нису испуњена	Разочаран	Нема став
Број одговора	7	44	39	9	4
%	6.80	42.72	37.86	8.74	3.88
% подгрупе		49.51		46.60	

Анкетним листом обухваћен је и став испитаника о односу наставника и сарадника на предмету СФО-а на испиту (Табела 9). На основу добијених резултата може се закључити да њих 48 или 46.60% су мишљења да су наставници и сарадници изузетно коректни (14.56%), или коректни (32,04%), до је њих 19 или 18.45% мишљења да су не коректни (5.83%), односно да су их на-

ставници и сарадници са предмета СФО разочарали (12.62%). Изузетно велики број испитаника, који није имао став, 36 или 34.95% највероватније се може објаснити не изласком на испит, односно полагањем само предиспитних обавеза, које су унапред јасно задате и не зависе од наставника и сарадника јер се реализују тестирањем физичких способности.

Табела 9. Ставови студената о односу наставника СФО-а на испиту

Број питања 9

Питање	Став о професорима на испиту				
	Изузетно коректни	Коректни	Некоректни	Разочарање	Нема став
Понуђени одговори					
Број одговора	15	33	6	13	36
%	14.56	32.04	5.83	12.62	34.95
% подгрупе	46.60		18.45		

ЗАКЉУЧАК

Након реализованих предиспитних обавеза 103 студента Криминалистичко-полицијске академије попуњавали су анкетни лист о ставовима према настави СФО-а. Анализом резултата добијених анкетањем уочава се да велики број испитаника има мишљење да је наставни предмет СФО изузетно значајан, или да спада у значајније предмете (94.17%), да је број часова практичне наставе недовољан, односно просечан (82.52%) и да број часова практичне наставе треба да буде 4 (39.81%), односно 5 (31.07%) пута недељно.

Значајан је став испитаника да је фонд теоретске наставе задовољавајући (58.25%) и да наставу СФО-а треба реализовати у оба семестра у току школске године (86.41%). Од наставних садржаја СФО-а испитаници највише воле (87.38%) специјални део (ударци, полуге, бацања...), а најмање теоретску наставу, а од специјалног дела највише воле технике из домена полуга (33.01%), а најмање технике из домена удараца и блокова (14.46%).

Када су у питању ставови студената о очекиваним резултатима СФО-а може се закључити да је 49.51% постигло више или у складу са очекивањем, док код 46.60% та очекивања нису

испуњена, или су чак разочарани у односу на очекивано. Велики број испитаника (46.60%) мишљења је да су наставници и сарадници на предмету изузетно коректни, или коректни, док је код њих 19 (18.45%) превладао став да су некоректни, односно да су их, својим односом, разочарали.

На основу добијених резултата може се закључити да су ставови студената јасно показали да при изради наставних планова и програма, како на КПА, тако и на предметима СФО требало би овај наставни предмет реализовати у оба семестра школске године и са повећаним фондом практичне наставе, уз један час теорије. Фонд практичне наставе може се повећати, поред наставе СФО и поновним увођењем и реализацијом наставе пливања, наставе скијања, теренске наставе и у летњим и зимским условима, као и кондиционим тренинзима (Milojković, Dopsaj, & Ваћанас, 2003; Допсај, Јоцић, Благојевић, и Вучковић, 2004; Vučković, & Dopsaj, 2007; Vučković, Dopsaj, Radovanović, & Jovanović, 2008), а при реализацији практичне наставе специјалног дела, који се односи на ударце и блокове, реализовати у раду са партнером. Највероватније би се тако утицало и на промену става о очекиваном резултату при реализацији СФО-а.

ЛИТЕРАТУРА

1. Амановић, Ђ., Јовановић, С., и Мудрић, Р. (1999). Утицај програма Специјалног физичког образовања на Базично моторичке способности полицајаца приправника, *Безбедност*, 41(6): 778 – 793.
2. Арлов, Д. (2006). Употреба средстава принуде – средства за везивање. *Безбедност*, 48(4):633-646.
3. Благојевић, М., Допсај, М., и Вучковић, Г. (2008). *Специјално физичко образовање I – за студенте Полицијске академије (друго издање)*. Београд: Полицијска академија.
4. Vučković, G., Dopsaj, M., Radovanović, R., & Jovanović, A. (2008). Characteristics of shooting efficiency during a basic shooting training program involving police officers of both sexes. *Facta Universitatis: Series Physical Education and Sport*, 6(1), 147-157.
5. Vučković, G., & Dopsaj, M. (2007). Predicting efficiency of situational pistol shooting on the basis of motor abilities of the students of Academy of criminalistic and police studies. *Serbian Journal of Sports Sciences*, 1(1-4), 29-42.
6. Вучковић, Г., и Допсај, М. (2009). Ставови студенткиња Криминалистичко-полицијске академије о настави специјалног физичког образовања, *Безбедност*, 51(3), 105-116.
7. Гужвица, М. (2004). Релације морфолошких и моторичких карактеристика и ефикасност примене одређених карате техника из програма Специјалног физичког образовања, *Физичка Култура*, 57-58(1-4):41-49.
8. Дабовић, М., Добријевић, С., Милетић, К., Вишњић, Д., и Милетић, В. (2009). Оцена значаја и организације практичне наставе логоровања од стране студената Факултета спорта и физичког васпитања у Београду. *Физичка култура*, 63(1), 102-115.
9. Допсај, М., Јоцић, Д., Благојевић, М., и Вучковић, Г. (2004). Валидација различитих експертских метода за процену основног знања скијања код студената полицијске академије, *Безбедност*, 46(2):289-300.
10. Јанковић, Р., Коропановски, Н., Вучковић, Г., Димитријевић, Р., Атанасов, Д., Миљуш, Д., Маринковић, Б., Ивановић, Ј., Благојевић, М., и Допсај, М. (2008). Тренд промене основних антропометријских карактеристика студената криминалистичко-полицијске академије у току студија, *Наука-Безбедност-Полиција*, 13(2):137 – 152.
11. Кешетовић, Ж. (2005). *Упоредни преглед модела обуке и школовања полиције*. Београд: Виша школа Унутрашњих послова Земун.
12. Милановић, И., Радисављевић, С., и Пашић, М. (2010). Актуелно стање и однос наставника према праћењу физичког развоја и моторичких способности ученика у оквиру наставе физичког васпитања. *Физичка култура*, 64(2), 76-88.
13. Milojković, B., Dopsaj, M., & Ваџанас, Лј. (2003). Correlation between the successfulnes of carrying out specific police topography tasks and mobility abilities of police academy students, *Science-Security-Police: Journal of Police Academy-Belgrade*, 9(2):39-55.
14. Милошевић, М., Мудрић, М., Јовановић, С., Амановић, Ђ., и Допсај, М. (2005). *Конституисање система за управљање тренутним и кумулативним едукативним и тренажним ефектима (Управљање у СФО)*. Београд: РС МУП, ВШУП – ИРЈ.
15. Roberg, R., Bonn, S. (2004). Higher education and policing: where are we now, *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*, 27(4):469-486.
16. Naar, R.N. (2005). Factors affecting the decision of police recruits to »Drop out« of police work, *Police Quarterly*, 8(4):431-453.
17. Шешић, Б. (1978). *Основи методологије друштвених наука*. Београд: Научна књига.
18. Whetstone, T.S., Reed, J.C., & Turner, P.C. (2004). Recruiting: A comparative study of the recruiting practices of state police agencies, *International Journal of Police Science & Management*, 8(1):52–66.

CRIMINALISTIC AND POLICE STUDIES STUDENTS' ATTITUDES REGARDING TRAINING IN SPECIAL PHYSICAL EDUCATION

Abstract

An anonymous poll was conducted among a group of 103 first-year male students of the Police and Criminal Justice Academy following the end of the Special Physical Education I course and completion of pre-examination tasks in the 2008/09 school year. The aim of this research was to find out the views of female first-year students regarding the subject of Special Physical Education, which belongs to the group of general-professional subjects.

The analysis of the poll results indicates that a large number of subjects holds that the subject in question is very significant or that it is among subjects of significance (94.17%), whereas the number of practical training hours is insufficient, being average (82.52%), and that it should be 4 lessons a week (39.81%) or 5 (31.07%). The subjects also expressed an important view of the number of theory lessons, which they found was satisfactory (58.25%) and that lessons should take place during both semesters, i.e. throughout the school year (86.41%). The students said that they preferred (87.38 %) the special part of the curriculum (hitting, levers, throws...) to the theoretical part. As for the students' views related to achievement expectations in the observed subject, it can be inferred that 49.51 % subjects achieved results equaling or exceeding their expectations, whereas 46.60 % failed to achieve the desired results. A large number of subjects, 48 (46.60%) were of the opinion that the teachers and assistants engaged on this subject were extremely correct or correct, whereas 19 subjects (18.45%) stated that they were incorrect or that their conduct was disappointing.

Key words: OPINION POLL / POLICE / EDUCATION / PRACTICAL TRAINING

INTRODUCTION

Special Physical Education (henceforth referred to as: SPE) is a subject taught at the Academy of Criminalistic and Police Studies (henceforth: KPA) in Belgrade and it belongs to the group of special vocational subjects. SPE is a part of a greater scientific area called Physical Education. The scientific foundations of SPE are found in humanities, such as pedagogy, psychology, sociology, andragogy, and anthropology, in which the social and psychological elements of the subject can be found (its educational and theoretical aspects), as well as in certain fields of

medicine and biology, such as anatomy, physiology, and sport studies, where the practical foundations of the subject can be found (hands-on training or practical aspect). These foundations of the subject only emphasize the high complexity of and necessity for a broader education and practical skills the experts in this area must possess and, on the other hand, they point out to the complexity of training that students have to undergo in the course of their education in order to be able to efficiently perform the duties of the occupation of their choosing (Roberg & Bonn,

2004; Kešetović, 2005; Blagojević, Dopsaj, i Vučković, 2008; Milanović, Radisavljević, i Pašić, 2010).

SPE has a tri-dimensional model of learning with three characteristic phases – basic, directed (streamed) and situational. SPE is conceived so as to ensure correlation with other scientific disciplines studied at KPA, fully respecting the professional profile for which the students are prepared and ensuring that they achieve maximal results of the education (Milošević, Mudrić, Jovanović, Amanović, i Dopsaj, 2005).

Special Physical Education has undergone numerous transformations in the educational institutions (Police Academy, Police College, Academy of Criminalistic and Police Studies) which provide training for the Ministry of the Interior (MI) personnel, and these transformations were reflected in the reduced number of lessons, as well as leaving out certain parts of the curriculum. Currently, SPE is a one-term subject, present in the first three years of the academic studies and in the first two years of the vocational studies. The weekly number of lessons is 3 exercises and 1 theoretical lesson (Janković et al., 2008).

The goal of this research is to establish the attitudes of the first-year students of the Academy of Criminalistic and Police Studies in Belgrade about the subject of Special Physical Education, which belongs to the group of general-vocational subjects, since the goal of SPE, as an educational and training system, is to transform the students from the initial status and level of knowledge and training towards the level defined by the necessity for professional training and preparedness for performing operational and managerial tasks in the Ministry of the Interior.

The tasks of this research can be defined as establishing the attitudes of KPA students towards:

1. The importance of the subject of SPE, the participation of practical training in the system of education at the KPA and the need for practical training in SPE;
2. The distribution of theoretical and practical SPE training across terms;
3. The parts of SPE and special parts of SPE which students favour most; and
4. The expected outcome with respect to SPE and the attitudes of professors of this subject.

The obtained results concerning the students' attitudes should be indicative of their perception of the training process, of their compliance or disagreement with the actual projected concept of teaching, as well as of possible problems in the realization of SPE courses, and this presents a standard methodological procedure adopted by the University for different types of instruction (Dabović, Dobrijević, Miletić, Višnjić, i Miletić, 2009). The results can be used in the general process of evaluation or auto-evaluation of the SPE courses at KPA, as well as to bring about improvements in redesigning the curricula for next generation (Vučković, & Dopsaj, 2009).

METHOD

An anonymous poll was carried out among 103 first-year male students of KPA following the completion of courses and the students' pre-exam tasks in the academic year 2008/09. The poll was based on a specially designed closed-type questionnaire (a number of answers offered out of which only one is to be chosen) which the respondents filled in anonymously (Šešić, 1978).

In order to obtain relevant data, the special questionnaire was designed, comprising 9 (nine) questions, phrased in such a way as to elicit answers indicative of the students' views regarding the subject of SPE. The measuring instrument was of the closed type with a possibility to choose more than one of the answers offered. The questions in the questionnaire were short, clear and unambiguous, so that the respondents would readily understand them. The respondents were informed of the purpose and objectives of the research and instructed on how to choose their answers. In this way we ensured that the collected data could be processed and analyzed objectively.

The analysis of the attitudes of the first-year male KPA students with respect to SPE instruction was presented using the descriptive method and distribution of frequency, which was then transformed to percentages and shown in 9 (nine) tables arranged according to the order of questions asked in the questionnaire.

RESULTS AND DISCUSSION

Table 1 shows the attitudes of students regarding the significance of the subject. On the basis of obtained results a conclusion can be drawn that as many as 97 or 94% of the subjects were of the opinion that SPE is a particularly significant subject or that it is one of the more significant subjects. Out of

this number, 77 or 74.76% found that SPE is an exceptionally significant subject. A negligible number of subjects, 5 of them, thought that the subject was of average significance and only 1 or 0.97% found that SPE belongs to less significant subjects. On the basis of the obtained results, a conclusion can be drawn that KPA students recognize the contents of the subject of SPE as particularly important from the aspect of professional training.

Table 1. Students' attitudes regarding the significance of SPE as a subject

Question Number 1						
Question	Attitude regarding the significance of SPE as a subject in the KPA educational system					
Answers Offered	Exceptionally significant	Among more significant ones	Of average significance	Of little significance	Insignificant	No attitude
Number of Answers	77	20	5	1	0	0
%	74.76	19.42	4.85	0.97	0.00	0.00
Subgroup %	94.17			0.97		

Practical SPE training is currently organized in such a way as to offer students 3 lessons per week in the gymnasium, where they are trained to use techniques of throws, levers, strikes and blocks, whereas the swimming instruction and morning constitutional are omitted. The obtained results outlined in Table 2 suggest that 18 or 17.48% of the respondents are of the opinion that the amount of hands-on training in

SPE is sufficient. Out of this number, 17 or 16.50% find that the number of instruction classes is satisfactory and only 1 or 0.97% found that there is too much of it. In the opinion of 85 or 82.52% of respondents, the amount of practical instruction is either average or insufficient. Out of this number, 72 or 69.90% find that the amount of practical training is insufficient.

Table 2. Students' attitudes regarding the amount of practical SPE training

Question Number 2					
Question	Attitude regarding the amount of practical SPE training in the KPA educational system				
Answers Offered	Excessive	Satisfactory	Average	Insufficient	No Attitude
Number of Answers	1	17	13	72	0
%	0.97	16.50	12.62	69.90	0.00
Subgroup %	17.48		82.52		

Table 3. Students' attitudes regarding the need for practical SPE training

Question Number 3						
Question	Attitude regarding the need for practical SPE training in the KPA system of education					
Answers Offered	5 X <i>a week</i>	4 X <i>a week</i>	3 X <i>a week</i>	2 X <i>a week</i>	1 X <i>a week</i>	No Attitude
Number of Answers	32	41	26	3	1	0
%	31.07	39.81	25.24	2.91	0.97	0.00
Subgroup %	70.87			3.88		

When asked to determine themselves regarding the needed number of lessons of SPE practical training, 73 respondents (70.87%) were of the opinion that it was necessary to extend this form of instruction to 4 (four) or 5 (five) times a week. Out of this number, 32 students (31.07%) found that the practical SPE training should be extended to 5 (five) times a week and 41 (39.81%) that this instruction should include as many as 4 (four) lessons a week. Out of the total number of respondents, 26 (25.24%) is of the opinion that practical training should be realized within the existing number of (three) lessons a week, whereas 4 students (3.88%) find that the sufficient amount of practical instruction should comprise 2 (two) lessons or 1(one) lesson a week.

Besides the three lessons of practical instruction, the SPE course also includes one lecture per week. The purpose of this lecture is to introduce students to the theoretical foundations of the subject and other contents of the curriculum. When the students' attitudes regarding the theoretical part of the subject are concerned (Table 4) it is obvious that they significantly differ from their attitudes regarding the practical SPE instruction. In response to this question, 4 (four) respondents (3.88%) were of the opinion that the number of theoretical lessons is too large, whereas 60 students (58.25%) found that the existing number of theoretical lessons was satisfactory. The number of theoretical lessons was perceived as insufficient by 22 students (21.36%), whereas as many as 17 respondents (16.50%) had no attitude regarding this question.

Table 4. Students' attitudes regarding the amount of theoretical instruction in SPE

Question Number 4				
Question	Students' attitudes regarding the amount of theoretical instruction in SPE as part of the KPA educational system			
Answers Offered	Excessive	Satisfactory	Insufficient	No Attitude
Number of Answers	4	60	22	17
%	3.88	58.25	21.36	16.50

In the process of reconciling the curricula at the Academy of Criminalistic and Police Studies with the Bologna Declaration, the curricular contents of the SPE courses were redistributed so as to concentrate each SPE course in one term, unlike the practice

in the previous period when each course was spread across two terms. This has resulted in the loss of continuity and the model of continuous learning has been compromised. The theoretical and practical lessons, however, managed to raise the students' awareness of

the training models and the importance of continuous instruction in SPE, which can clearly be deduced from the results shown in Table 5. As many as 89 or 86.41% subjects answered that they were in favour of two-term SPE courses, i.e. the courses that would last an entire academic year, 11 or 10.68% were in favor of the existing model of instruction, whereas 3 subjects had not attitude regarding the distribution of the subject across semesters.

As a teaching discipline, SPE developed from Physical Education as a social science studying the laws governing motorics, that is the area which generally studies the processes of locomotion from the aspects of movement, control, and management with respect to main physical features of people. Being

an area of narrow specialization, SPE studies laws which govern the motoric space, i.e., with respect to locomotor structures which are necessary for the professional needs of police, as well as the laws of education with respect to the mentioned police education. This subject is divided into the following segments: theoretical instruction, special part (training in the gym) which comprises techniques partly taken from martial arts (throws, strikes, levers, etc.) and adjusted to specific professional needs of police work, swimming instruction, skiing instruction, and basic motoric status BMS, the purpose of which is to improve and maintain the levels of general and specific physical abilities and motoric knowledge and skills.

Table 5. Students' attitudes regarding the distribution of SPE instruction across semesters

Question Number 5			
Question	Students' attitudes regarding the distribution of SPE instruction across semesters within the educational system of KPA		
Answers Offered	SPE in both terms	SPE in one term	No Attitude
Number of Answers	89	11	3
%	86.41	10.68	2.91

The respondents also answered a question regarding the parts of the curriculum they liked best and 90 or 87.38% said they preferred the instruction in the gymnasium, 2 or 1.94% stated they liked swimming and the same number favored BMS, 1 or 0.97 voted for skiing, none for theoretical lessons, whereas 8 or 7.77% had no attitude regarding the contents of

the curricula (Table 6). In order to create a clear picture about the listed attitudes, it should be pointed out that the respondents had not completed either the swimming and skiing instruction or BMS, but, in all probability, based the attitudes on the theoretical (Amanović, Jovanović, & Mudrić, 1999).

Table 6. Students' attitudes regarding the SPE curriculum contents

Question Number 6						
Question	Curriculum contents which the students like best					
Answers Offered	Gym training	Theoretical lessons	Swimming instruction	Skiing instruction	BMS	No attitude
Number of Answers	90	0	2	1	2	8
%	87.38	0.00	1.94	0.97	1.94	7.77

Since the special part of SPE comprises a number of techniques of throws, levers, strikes and blocs, as well as combinations of basic techniques, one of the questions asked what segments of the special course the respondents liked best. Out of 103 respondents, 20 or 19.42% said the part of special course they favored throws, 15 or 14.56% preferred strikes and blocks, 34 or 33.01% levers, and 26 or

25.24% the combinations of elements, whereas 8 or 7.77% had no attitude (*Table 7*). The reason for the smallest percentage of those in favor of strikes and blocks probably lies in the fact that these elements are practiced "virtually", which is not the case with the techniques of throwing and levers (Gužvica, 2004) or some other specific professional techniques and skills (Arlov, 2006).

Table 7. Students' attitudes regarding the curriculum contents of the special part of SPE

Question Number 7					
Question	Favoured segments of the special part of SPE curriculum				
Answers Offered	Throws	Strikes and blocks	Levers	Combining elements	No Attitude
Number of Answers	20	15	34	26	8
%	19.42	14.56	33.01	25.24	7.77

When the obtained results are observed with respect to the expected outcome of the contents of SPE (*Table 8*), 49.51% or 51 respondents found that the educational goals are achieved in keeping with the expectations (42.72%) or exceeding the expectations (6.80%). *Table 8* suggests a conclusion that 46.60% or 48 respondents were of the attitude that the SPE instruction had failed to fulfill their expectations (37.86%), that is, they expressed disappointment with what they had learned in the SPE course. It is quite within our expectations that a number of students may be disappointed, since their motives for studying differ as well as their anticipation of the realistic educational goals (which depend, primarily,

on the given curricula) in relation to what they individually and subjectively expect (Whetstone et al., 2004; Haarr, 2005). The theoretical instruction provides the students with a brief history of SPE within the MI (Blagojević et al., 2008) and introduces them to previous concepts of SPE (lessons spread across all semesters, swimming, skiing, fitness...) and if the previously mentioned attitudes of the students concerning SPE training are observed (*Tables 1 to 5*) it can be concluded that the most probable causes of dissatisfaction lie in the small number of lessons, elimination of certain curricular activities, harmonizing the curriculum with the Bologna Declaration, etc.

Table 8. Students' attitudes regarding the expected results of the SPE contents

Question Number 8					
Question	Attitudes regarding the expected results of SPE instruction				
Answers Offered	Exceeding expectations	In keeping with expectations	Not fulfilled	Disappointed	No Attitude
Number of Answers	7	44	39	9	4
%	6.80	42.72	37.86	8.74	3.88
Subgroup %	49.51		46.60		

The questionnaire also included the respondents' attitudes regarding the conduct of teachers and associates responsible for SPE during examinations (Table 9). The obtained results suggest that 48 of them or 46.60% were of the opinion that the teachers and associates were exceptionally correct (14.56%) or correct (32.04%), whereas 19 of them or 18.45% found that their conduct was incorrect or disappoint-

ing (5.83%, 12.62%, respectively). An exceptionally large number of respondents had no attitude, 36 or 34.95%, can probably be explained by the fact that they had not taken the exam, but only passed their pre-exam obligations which are clearly assigned in advance and do not depend on teachers or associates since they involve testing physical abilities.

Table 9. Students' attitudes regarding the SPE teachers' conduct during exams

Question Number 9					
Question	Attitudes regarding the SPE teachers' conduct during exams				
Answers Offered	Exceptionally correct	Correct	Incorrect	Disappointing	No Attitude
Number of Answers	15	33	6	13	36
%	14.56	32.04	5.83	12.62	34.95
Subgroup %	46.60		18.45		

CONCLUSION

Following the realization of the pre-exam tasks, 103 students of the Academy of Criminalistic and Police Studies were asked to fill in a questionnaire in an opinion poll focusing on the prevalent attitudes regarding the instruction in SPE. The analysis of the results obtained in the poll indicate that a large number of respondents shared the opinion that SPE as a subject is an exceptionally significant or belongs to the group of more significant subjects (94.17%), that the number of lessons of practical training is insufficient or average (82.52%) and that this number should be increased to 4 (39.81%) or 5 (31.07%) lessons a week.

The respondents' attitude that the number of theoretical lessons is satisfactory (58.25%) is also of great importance, as well as the one that the instruction should cover the entire academic year, i.e. both the winter and summer terms (86.41%). The curricular activities within SPE that student appeared to like best were related to special part (strikes, levers, throws, and the like) (87.38%), whereas the theoretical part was least favored; the most popular segments of the special part appeared to be lever techniques

(33.01%), while the least popular ones included strikes and blocks (14.46%).

As regards the students' attitudes related to the effects expected from SPE, a conclusion can be drawn that 49.51% had achieved more than or as much as they had expected, whereas the expectations were not fulfilled with 46.60% of the respondents. A large number of respondents (46.60%) were of the opinion that their SPE teachers and associates in this subject were exceptionally correct or correct, while the prevalent feeling among 19 of them (18.45%) was that their conduct was incorrect or disappointing.

On the basis of the results obtained in the research, the conclusion is that the students' attitudes clearly indicate that the curricula of SPE courses at the Academy and elsewhere should be designed so as distribute the course across two terms, increasing, at the same time, the number of practical instruction lessons, while retaining the theoretical lesson. The increased number of lessons should incorporate resuming the swimming and skiing instruction, as well as field training in both summer and winter conditions, as well as fitness training (Milojković, Dopsaj, & Bačanac, 2003; Dopsaj, Jocić, Blagojević, & Vučković, 2004; Vučković, & Dopsaj, 2007; Vučković, Dopsaj,

Radovanović, & Jovanović, 2008). The realization of practical training in the special part, which includes strikes and blocks, practicing in pairs would bring about more favourable effects. The students' atti-

tudes would most probably be influenced in a favourable way if these changes were to be introduced and the attitude regarding the expectations from SPE would change for the better.

REFERENCES

1. Amanović, Đ., Jovanović, S., & Mudrić, R. (1999). Uticaj programa specijalnog fizičkog obrazovanja na bazične motoričke sposobnosti policajaca pripravnika [The influence of special physical education in basic motor skills trainee officers]. *Bezbednost*, 41(6), 778 – 793.
2. Arlov, D. (2006). Upotreba sredstava prinude – sredstva za vezivanje [The use of force – handcuffs]. *Bezbednost*, 48(4), 633-646.
3. Blagojević, M., Dopsaj, M., & Vučković, G. (2008). *Specijalno fizičko obrazovanje I – za studente Policijske akademije (drugo izdanje) [Special Physical Education I - for students of Police Academy (2. edition)]*. Београд: Полицијска академија.
4. Vučković, G., Dopsaj, M., Radovanović, R., & Jovanović, A. (2008). Characteristics of shooting efficiency during a basic shooting training program involving police officers of both sexes. *Facta Universitatis: Series Physical Education and Sport*, 6(1), 147-157.
5. Vučković, G., & Dopsaj, M. (2007). Predicting efficiency of situational pistol shooting on the basis of motor abilities of the students of Academy of criminalistic and police studies. *Serbian Journal of Sports Sciences*, 1(1-4), 29-42.
6. Vučković, G., & Dopsaj, M. (2009). Stavovi studentkinja Kriminalističko-policijske akademije o nastavi specijalnog fizičkog obrazovanja [Attitudes of Criminal Police Academy Female Students on special physical education]. *Bezbednost*, 51(3), 105-116.
7. Gužvica, M. (2004). Relacije morfoloških i motoričkih karakteristika i efikasnost primene određenih karate tehnika iz programa Specijalnog fizičkog obrazovanja [Relationships of morphological and motor performance and efficiency of specific karate techniques from special physical education program]. *Fizička Kultura*, 57-58(1-4):41-49.
8. Dabović, M., Dobrijević, S., Miletić, K., Višnjic, D., & Miletić, V. (2009). Ocena značaja i organizacije praktične nastave logorovanja od strane studenata Fakulteta sporta i fizičkog vaspitanja u Beogradu [Assessment of the significance and organization of practical classes of camping by the students of the university of Belgrade Faculty of Sport and Physical Education]. *Fizička kultura*, 63(1), 102-115.
9. Dopsaj, M., Jocić, D., Blagojević, M., & Vučković, G. (2004). Validacija različitih ekspertskih metoda za procenu osnovnog znanja skijanja kod studenata policijske akademije [Validation of different methods for expert evaluation of basic skills of skiing at a police academy students]. *Bezbednost*, 46(2):289-300.
10. Janković, R., Koropanovski, N., Vučković, G., Dimitrijević, R., Atanasov, D., Miljuš, D., Marinković, B., Ivanović, J., Blagojević, M., & Dopsaj, M. (2008). Trend promene osnovnih antropometrijskih karakteristika studenata kriminalističko-policijske akademije u toku studija [The trend of changing of basic anthropometric characteristics of students Criminal Police Academy during the study]. *Nauka-Bezbednost-Policija*, 13(2):137 – 152.
11. Kešetović, Ž. (2005). *Uporedni pregled modela obuke i školovanja policije [Comparative review of models of training and education of police]*. Београд: Виша школа Унутрашњих послова Земун.
12. Milanović, I., Radisavljević, S., & Pašić, M. (2010). Aktuelno stanje i odnos nastavnika prema praćenju fizičkog razvoja i motoričkih sposobnosti učenika u okviru nastave fizičkog vaspitanja [The current status and teachers' relationship towards monitoring physical development and students' motor abilities in physical education teaching]. *Fizička kultura*, 64(2), 76-88.

13. Milojković, B., Dopsaj, M., & Bačanac, Lj. (2003). Correlation between the successfulness of carrying out specific police topography tasks and mobility abilities of police academy students, *Science-Security-Police: Journal of Police Academy-Belgrade*, 9(2):39-55.
14. Milošević, M., Mudrić, M., Jovanović, S., Amanović, Đ., & Dopsaj, M. (2005). *Konstituisanje sistema za upravljanje trenutnim i kumulativnim edukativnim i trenažnim efektima (Upravljanje u SFou)* [The constitution of the current management system of temporal and cumulative training and educational effects (Management of the SFO)]. Beograd: RS MUP, VŠUP – IRJ.
15. Roberg, R., & Bonn, S. (2004). Higher education and policing: where are we now, *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*, 27(4):469-486.
16. Haarr, R.N. (2005). Factors affecting the decision of police recruits to »Drop out« of police work, *Police Quarterly*, 8(4):431-453.
17. Šešić, B. (1978). *Osnovi metodologije društvenih nauka* [Fundamentals of social science methodology]. Beograd: Naučna knjiga.
18. Whetstone, T.S., Reed, J.C., & Turner, P.C. (2004). Recruiting: A comparative study of the recruiting practices of state police agencies, *International Journal of Police Science & Management*, 8(1):52–66.

The paper is part of the project entitled *Effects of Applied Physical Activity on Locomotive, Metabolic, Psycho-Social and Educational Status of the Republic of Serbia Population*, no. 47015, subproject *Effects of Applied Physical Activity on Locomotive, Metabolic, Psycho-Social and Educational Status of the Republic of Serbia Population*, financed by the Ministry of Science and Technological Development of the Republic of Serbia - The Scientific Projects Cycle 2011-2014.

Received: 20.12.2010.

Accepted: 15.5.2011.